

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De causis, & forma, seu solemnitate requisita ad rerum
Ecclesiasticarum alienationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. III.

Quæ res Ecclesiæ alienari possunt licite. Et sine juris solemnitate, Et quibus casibus prohibita sunt alienationes rerum Ecclesiasticarum, etiam servatâ formâ, ac solemnitate juris?

Primò res mobiles Ecclesiæ, quæ servando servatâ non possunt (uti sunt, quæ usu absumuntur, vel atteruntur, quæ longius servatâ facillè negliguntur, aut invetescunt, quæ ad quotidianos usus destinatæ sunt, &c.) liberè, & sine juris solemnitate aliàs requisitâ, alienari possunt, tum quòd servatâ nihil sint utiles Ecclesiæ, tum quòd talium alienatio libera, nullibi prohibeatur; & hinc potest Episcopus pecuniam ex rebus Ecclesiæ taliter divenditis acquisitam, ad coëngenda aurea, & argentea, aliâque pretiosa, etiam immobilia, &c. impendere, non ut suæ mentis aut Ecclesiæ incorporarentur, sed ut bene de Ecclesiæ meritis donentur, &c. quia subrogatum sapit naturam illius, cui subrogatur.

Secundò potest alienare Prælati Ecclesiæ, etiam res illius immobiles, exiguas, & quæ Ecclesiæ minùs sunt utiles, pro utilioribus comparandis, cum consilio saltem, & consensu sui Capituli *c. Pa super 8. §. possessiones h. t. & sine illius consilio, res evidenter inutiles, vel etiam nocivas Ecclesiæ; uti & fundum sterilem, quem donavit colono, ut fertilem redderet, fertilem jam redditum, in Emphyteusin illi relinquere potest, aut hæredibus illius, cujus operâ & labore fertilis factus est, in signum scilicet gratitudinis. *c. Ad aures 7. h. t. & quam-**

vis mancipia Ecclesiæ inter res mobiles Ecclesiæ pretiosas censentur, & ibi alienari non possunt, nisi sint servatâ vi, conceditur tamen etiam Episcopo vel Prælato ob allatam rationem, industriam, aut liberalitatem Ecclesiæ contulit, aut acquisivit, ut mancipia re ea possit, juxta rei collatæ, vel servatæ modum. *c. Consensus 3. h. t.*

Sunt tamen etiam plures casus, in quibus nullo modo res Ecclesiasticæ alienari possunt, nec adhibitis quidem solemnitatibus, quæ scilicet res immobiles Ecclesiæ pervenerunt ex Imperatoris donatione vel fundatione, sine conditione scilicet ipsius Imperatoris; quæ in conditione, ut non alienentur, servatâ donata sunt; si Ecclesiæ v. g. per translationem, in usum profanum transferentur; si Episcopus sibi res Ecclesiæ emere vellet, ita ut jam propria Episcopi forent, &c. videntur *Gratiani Authent. Hoc in prædictum. P. Eius perpetuo. C. de SS. Eccles. quæ Civitatibus nonizata est, in cau. Ea enim §. Hæc causa 10. q. 2.*

SECTIO II.

De causis, Et forma, Et solemnitate requisita ad rerum Ecclesiasticarum alienationem.

§. I.

Ob quas causas alienari licitè sint res Ecclesiastica etiam mobiles pretiosa?

Adlitam alienationem rei Ecclesiasticæ, quæ aliàs alienari prohibetur

duo requiruntur, iustæ causæ scilicet, & certæ solemnitates. Ad causas quodd atinet, communiter enumerantur quatuor, necessitas scilicet evidens, ut si ad debita Ecclesie dissolvenda alienatio necessitata foret. Evidens utilitas Ecclesie, ad evidenter meliora, & utiliora Ecclesie comparanda. Pietas, in redemptionem captivorum, aut sublevandam gravem pauperum necessitatem; & incommoditas denique, ut si plus damni ex tali retentione, quam utilitatis Ecclesie timeri deberet; reduci quidem hæc postrema ad secundam causam posset, placuit tamen eam distinctam ponere, ut cum aliis loquamur, *can. Terrulas 53. can. 12. q. 2.*

§. II.

Quæ forma servanda sit, sive quæ iuris solemnitates requirantur, ad rei Ecclesiasticæ alienationem?

Primo requiritur ad licitam talium, & perpetuam alienationem, si Ecclesia illa Capitulum habet, tractatus procedens cum Capitulo collegialiter congregato, ut deliberetur, dum iusta causa alienationis faciendæ adsit. *Can. Sine exceptione 52. Causa 12. q. 2. & c. Dudum 1. h. t. in 6.* Secundo requiritur, consensus Capituli, aut majoris saltem partis, juxta *cit. Canon. Sine exceptione*, & quidem illius Capituli, de cujus, quoad res suas Ecclesiasticas, alienatione agitur (si tamen Capitulum habeat, quod si enim nullum Capitulum, aut nullos Beneficiatos Ecclesia illa habeat, solius Rectoris alienantis, & Episcopi auctoritatem præstantis, consensus sufficit) ita ut sine legitimo consensu facta alienatio non te-

neat, quamvis per constitutionem Laicorum approbetur. *c. Cum Laicis ult. h. t.* Tertio requiritur, de jure communi subscriptio Capituli, seu Conventus, *Can. cit. Sine exceptione*. saltem in illis casibus, ubi plenum dominium transfertur; hodie tamen juxta receptam consuetudinem sufficit subscriptio Notarii, qui in instrumento alienationis testetur de consensu Capituli, vel ut in defectum subscriptionis, si nec Notarius fuerit adhibitus, sigillo Capituli instrumentum alienationis roboretur, & constet, vel probatum sit, tractatum Capituli, & consensum intervenisse, juxta regulam communem, quæ vult solemnitates extrinsecas requisitas, non ex nuda narratione haberi, sed ex ea probata, aut manifesto facto, ut ne occasio præbeatur, eludendo tales leges, nisi diuturno tempore, quod Iudicis arbitrio definiendum relinquitur, juxta rei alienatæ qualitatem, instrumentum tale impugnatum non fuerit, ut pro valore alienationis, & requisitis solemnitatibus sit præsumptio, quæ in rebus antiquis multam auctoritatem habet. Quarto denique requiritur, ut interveniat auctoritas, sive consensus legitimi Superioris, ut paulo post videbitur.

§. III.

An alienatio rei Ecclesiasticæ prohibita alienari, si facta sit sine legitima causa, & forma, seu solemnitate requisita, sit valida, etiam si non sit licita?

Alienatio rei Ecclesiasticæ prohibita alienari, quamvis forma, & omnis solemnitas à jure præscripta, adhibita fuerit

fuerit, Si tamen iusta causa non adsit, ipso iure irrita, & nulla est, c. 1. h. t. in 6. Clement. 1. & Extravag. unica. eodem. quando enim duo requiruntur ad valorem actus, uti in nostro casu, iusta causa, & debita forma, alterutrum solum non sufficit. Et hinc etiam ipso iure nulla est alienatio rei talis prohibita alienari, si iusta quidem causa interveniat, desit tamen requisita solemnitas, c. Si quis 6. junctâ Glosâ V. ab initio h. t. non quidem quasi iure naturæ, & in foro conscientie nulla sit, ita ut, qui sine solemnitatibus à iure præscriptis, à legitimo tamen Superiore, sine fraude & dolo, ex iusta causa, rem Ecclesiæ acquisivit, retinere eam non possit, aut fructus illius, donec repetantur, sed quod in foro externo, contra repetentem tales res Ecclesiæ, sine solemnitatibus requisitis alienatas, non detur exceptio, & contractus initus omnino rescindendus sit: quamvis enim iura potuissent contractum talis alienationis nullum etiam in foro conscientie facere, non est tamen facile hoc præsumendum, nisi exprimat, quod in nostro alienationis casu non fit; & hinc fatentur Auctores, quod sola subsequens ratihabitatio Conventus (absolutè etiam quoad forum externum) alienationem validam facere possit. c. Cum nos 3. De his. qui sunt à Pralat. &c.

§* * §

§. IV.

An Prælati sine consensu Lati-
tuli, aliisque iuris solemnitatibus,
renunciare possit hereditati, vel legato
rei immobili, aut mobili præ-
tiosa relicto Ecclesiæ?

Respondetur probabilem esse
sententiam esse, quod non
validè renunciare, non adhibitis
sitis solemnitatibus, quia renun-
ciatur in hac Ecclesiæ favorabili
ria, speciem alienationis habet, pro-
bilitatem tamen sententiam, & im-
muniorem esse, quod possit sine
quisitis à iure ad alienationem
ciendam solemnitatibus, vel re-
pudiare Prælati, tam hereditatem,
quàm legatum suæ Ecclesiæ
atum, quia talis repudiatio non est
natio, quæ in diminutione bonorum
propriorum consistit, sed potius in
quisitio lucri, neque enim. Iam
non acquirere lucrum, & rem suam
sibi quæsitam perdere; & quæ-
gata in specie rei dominium ante
hereditatem, ab ipsa die, quæ
moritur, legatatio acquiratur, ut
diatio talis postea subsequens acqui-
jam rei videatur alienatio, donec
tamen tale à die illa perfectè non
acquisitum, sed sub conditione
repudiaverit, ita ut si postmodum
tione nunquam censetur acquiritur
argu. L. Si sponsus 5. §. Si maritus
ff. De donat. inter vir. & uxor. Et
Quod autem §. Proinde, Et §. Sed
illud. ff. Quam fraud. credit. Et L. Pro-
nia 63. §. Sed nec heredem. ff. ad legem

Falci diam. Licet tamen talem repudiationem sine iusta causa fieri saepe non posse, facile conceditur, cum per talem renuntiationem, saepe noceat Ecclesiae, & per dolosam, aut negligentem administrationem non acquiritur, ex propriis bonis refarcire debeat, Praelatus.

SECTIO III.

De consensu, vel auctoritate Praelati necessariâ ad rerum Ecclesiasticarum alienationem.

§. I.

An, & quando Superioris Praelati consensus, vel auctoritas requiratur ad alienationem rerum Ecclesiasticarum?

S bona alienanda spectent ad Ecclesiam inferiorem Cathedrali, quae Collegiata non est, subiecta tamen iurisdictioni Episcopi, & hic fit auctor talis alienationis, necessarius etiam est consensus Capituli Cathedralis. *argu. Clement. 2. h. 1.* Si verò Episcopus non sit auctor alienationis, sed Praelatus, seu Rector inferior Ecclesiae, de cuius bonis alienandum aliquid est, requiritur ad alienationem talem faciendam, praeter consensum, & auctoritatem Episcopi, non quidem consensus Capituli Cathedralis, cum hoc nullo iure statuatur, sed consensus Capituli inferioris huius Ecclesiae, si tamen Ecclesia illa inferior collegiata sit, vel conventum habeat; vel si non habeat, solius Episcopi auctoritas in alienationem ab inferiore Praelato, vel Rectore factam, consentientis
Compend., Pirhing.

sufficit, tum quòd per Capituli inferioris consensum, satis caveatur temerariae alienationi; tum quòd Rector Ecclesiae non Collegiatae tantam potestatem habeat, in alienando, cum auctoritate Praelati sui Superioris, quantam Praelatus Ecclesiae Collegiatae unâ cum suo Capitulo; tum quòd auctoritatem praestare in alienationibus rerum Ecclesiasticarum, sit iurisdictionis Episcopalis. *can. Abbasibus 41. Causa. 12. q. 2. & can. In venditionibus 40. Causa 17. q. 4.* ex quibus omnibus apparet, quòd de iure communi in omni tali alienatione, consensus Episcopi, sive illius auctoritas intervenire debeat, nisi plenissimo iure sibi subiectas tales Ecclesias haberent Praelati inferiores, aut specialia privilegia Ecclesiae alicui competant, circa tales alienationes, prout saepe habent regulares.

§. II.

An in alienationibus rerum Ecclesiasticarum etiam intervenire debeat consensus, seu auctoritas Romani Pontificis?

Respondetur, spectato iure novo, in *Extravag. Ambrosios. unica. h. 1.* inter communes, statuto, ad omnem, omnium bonorum & rerum Ecclesiasticarum alienationem, per quam ipsorum dominium (directum vel utile) transfertur, requiri Summi Pontificis consensum, ita ut nullus sit talis contractus, si haec Summi Pontificis auctoritas non intervenerit (nisi in casibus à iure permissis, locando scilicet non ultra triennium, aut in emphyteusim, aut feudum concedendo, res ab antiquo iam infeudati, vel in emphyteusim concedi solitas,
Ppp aut